

Польская инициатива

Инициатором установки первого памятника жертвам тоталитарного режима в Котласе стал Генеральный консул Республики Польша в Петербурге в начале 90-х годов Здислав Новицкий (ум. в 2006). Он предложил установить памятные кресты на местах захоронений казненных и замученных в лагерях поляков, русских и людей других национальностей, которых к тому времени российская власть признала невиновными (Закон от 18 октября 1991г. «О реабилитации жертв политических репрессий»). З. Новицкий лично составил на двух языках текст памятной плиты. Работу организовала «Совесть», изготовители - котласские, средства выделило правительство Республики Польша. В 1995 г. два креста были установлены на захоронениях на Макарихе и возле станции Заовражье. Это первые в Котласе памятники жертвам политических репрессий. Последний коллективный памятник - памятный крест, установленный в 2003г. на Мемориальном кладбище Макариха Котласским землячеством казаков.

Polska inicjatywa

Na początku lat 90-tych inicjatorem ustanowienia pierwszego pomnika ofiarom totalitarnego reżimu w Kotlasie był Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Sankt Petersburgu, Zdzisław Nowicki (1951-2006). Zaproponował on postawienie pamiątkowych krzyży na miejscach pochówków zamordowanych i zamęczonych w lagrach Polaków, Rosjan i ludzi innych narodowości, którzy w tym momencie zostali uznani przez władze rosyjskie za niewinnych (Ustawa z dn. 18.10.1991 r. o rehabilitacji ofiar represji politycznych). Z. Nowicki osobiście ułożył w dwóch wersjach językowych tekst umieszczony na tablicach pamiątkowych. Pracę organizowała organizacja „Sowiest”, środki finansowe przyznała Rada Ochrony Miejsc Pamięci Walk i Męczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej. W 1995 r. dwa krzyże wraz z tablicami pamięci stanęły w Kotlasie: na cmentarzu Makaricha oraz przy stacji Zaowrażie. Były to pierwsze w Kotlasie pomniki poświęcone ofiarom represji politycznych. Ostatni z postawionych na Makaricha pomników został odsłonięty w 2003 r. przez Kotlaskie Stowarzyszenie Kozaków.

Памятный Польский крест
установлен в 1995 г.
Polski krzyż
ustanowiony w 1995 r.

Памятный Казачий крест на
кладбище Макариха (2003 г.)
Kozacki krzyż na cmentarzu
Makaricha (2003 r.)

Польский крест на кладбище
на Заовражье в Котласе
Polski krzyż na cmentarzu na
Zaowrażie w Kotlasie